

Regelverk for tilskuddsordning:

Kommunalt rusarbeid

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å bidra til bedret livskvalitet, mestring og mulighet for en aktiv og meningsfull tilværelse for personer med rusmiddelrelaterte problemer og deres pårørende, gjennom å styrke tilbud innen forebygging, tidlig intervensjon, behandling og oppfølging.

Det er også et mål at systematisk bruker- og pårørendemedvirkning på individ-, tjeneste – og systemnivå er en integrert del av tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring i kommuner som mottar tilskudd.

Tilbud skal utvikles, gjennomføres og evalueres sammen med brukerne/pårørende.

Ordningen vektlegger å styrke lett tilgjengelige og bærekraftige tilbud på rusfeltet ut fra lokale forhold på innsatsområdene:

- Pårørendearbeid, særlig overfor barn som pårørende
- Forebygging og tidlig intervensjon for barn, unge og unge voksne, med vekt på oppsøkende arbeid
- Alkohol- og/eller legemiddelrelaterte problemer
- Samtidig rusmiddelproblem og psykisk helseproblem
- Tilrettelegging for deltagelse i arbeidsrettet og sosial aktivitet og nettverk
- Skadereduksjon
- Samhandling og sammenhengende forløp ved utskrivning fra institusjon og løslatelse fra fengsel
- Bruker- og pårørendemedvirkning og erfaringskompetanse i tilbudet

Målgruppen er personer som er i risiko for å utvikle, eller som har rusmiddelrelaterte problemer og deres pårørende.

2. Hvem kan få tilskudd

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner (herunder stiftelser)
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg og presiseringer:

Søker kan velge å utvikle tilbud i samarbeid med andre kommuner, bruker- og pårørendeorganisasjoner, andre frivillige og ideelle aktører og/eller offentlige tjenester. Søknaden skal da utarbeides i fellesskap med samarbeidspartner(e). Ved samarbeid er kommunen økonomisk og administrativt ansvarlig, og skal stå som søker og mottaker av tilskuddet.

Helse Nord ved Universitetssykehuset i Nord-Norge kan søke om tilskudd til Svalbard over ordningen.

3. Søknaden skal inneholde

- Søkerens mål med tilskuddet
- Beskrivelse av tilbud det søkes om tilskudd til
- Budsjett (skal kunne sammenliknes på samme nivå med regnskap dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering/tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Redegjørelse for de interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for prosjektet
- Søkerens vurdering av risiko ved tilbudet

Søknaden undertegnes av kommunedirektøren eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søker skal benytte statsforvalters digitale søknadsskjema som følger utlysningen av tilskuddet.

Søknadsskjemaet gjenspeiler ordningens mål (punkt 1) og tildelingskriterier (punkt 4).

4. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med utgangspunkt i forventet måloppnåelse
- Ordningen er øremerket i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det gis tilskudd til:

Midlene skal gå til lønn og drift av konkrete tilbud som kommer brukerne direkte til gode. Ved samarbeid med andre aktører om tilbudet kan kommunen bruke av tilskuddet til å dekke utgifter for disse. Det gis ikke tilskudd til investeringer, inventar eller administrasjon.

Tillegg og presiseringer:

Tilskudd kan innvilges for ett år av gangen i inntil fire (4) år, med forbehold om Stortingets bevilgning.

Dersom kommunen mottar midler fra Helsedirektoratet over andre tilskuddsordninger hvor det er lagt inn en forutsetning om egenfinansiering, skal ikke midler fra denne tilskuddsordningen *Kommunalt rusarbeid* benyttes til å dekke slik egenfinansiering.

Tilskuddsberegning:

Ved tildeling av tilskudd vil følgende bli prioritert:

- Små kommuner og kommuner med særlig behov for å styrke tilbudet til målgruppen. Det oppfordres til interkommunalt samarbeid.
- Tilbud som dokumenterer høy grad av bruker- og pårørendemedvirkning
- Tilbud som dokumenterer oppsøkende arbeid og lett tilgjengelige tilbud
- Tilbud som dokumenterer samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner, andre frivillige/ideelle aktører og/eller offentlige tjenester.

Søknadene vurderes ut fra tilbudets bidrag til å oppfylle ordningens mål, prioriteringer som er oppgitt over og ut fra tildelingskriteriene som er beskrevet i tabellen under. Vektingen av de enkelte kriteriene i

tabellen er veiledende. Statsforvalter fatter vedtak om tildeling av tilskudd etter en helhetlig, skjønsmessig vurdering.

Kategori (vektning)	Kriterier	Forklaring
Tilbud (45 %)	Mål og målgruppe	Tilbudet er innenfor tilskuddsordningens mål, målgruppe og innsatsområder. Tilbudet har lav terskel, er lett tilgjengelig, fleksibelt og preget av kontinuitet for målgruppen.
	Forventede resultater	Hvordan tilbudet vil bidra til måloppnåelse for ordningen (faktiske brukereffekter som bedret livskvalitet, mestring og aktiv og meningsfull tilværelse). Antall brukere tilbudet forventer å omfatte.
	Bruker- og pårørendemedvirkning	Hvordan brukerne og/eller pårørende skal involveres i utvikling, gjennomføring og evaluering av tilbudet. Hvordan tilbakemeldinger fra brukerne og/eller pårørende om opplevd tilfredshet og nytteverdi av tilbudet skal ivaretas, eksempelvis ved brukerundersøkelser.
	Kvalitet og kompetanse	Innhold, arbeidsform, faglig forsvarlighet og kunnskapsbasert tilnærming i tilbudet Kompetanse og erfaring som skal ansettes eller tilknyttes tilbudet.
Søknad (40 %)	Plan	Mål og plan for gjennomføring av tilbudet, herunder kontinuitet i og utvikling av tilbudet utover etableringsåret (ved videre tilskudd i inntil fire år).
	Forankring	Kommunens oversikt over situasjon og behov hos målgruppen, eksempelvis Brukerplan, levekårsprofiler mv. Kommunens arbeid med plan for tjeneste- og kompetanseutvikling innen rusfeltet. Søknaden og tilbudet er forankret i kommunens ledelse.
	Samarbeid	Tilbudet legger til rette for tverrfaglig samarbeid på tvers av fagområder, tjenester og sektorer. Kommunen skal samarbeide med, eller har en klar plan for å inngå samarbeid med andre aktører om utvikling og gjennomføring av tilbudet.
	Bruker- og pårørendemedvirkning	Hvordan kommunen vil nå målet om å integrere bruker- og pårørendemedvirkning på alle tre nivåer i tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring.
Budsjett (15 %)	Tydelig budsjett	Budsjettet tydeliggjør hvilke utgifter søknadsbeløpet skal dekke og sammenhengen med aktivitetene som er skissert.
	Rimelighet	Søknadsbeløpet kan anses som rimelig iht. tilskuddsordningens budsjett og søknadsmengde.
	Videreføring	Søker har en plan for hvordan tilbudet kan videreføres/finansieres etter at tilskuddsperioden opphører.

5. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholde

Rapporteringsfrist er 01.03 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt. Tilskuddsmottaker skal benytte statsforvalters digitale rapporteringsskjema som følger i utlysningen av ordningen. Statsforvalterens fellestjeneste sammenstiller rapporteringene på vegne av Helsedirektoratet innen 01.04.

Måloppnåelse:

Tilskuddsmottakerens egen vurdering av hvordan/i hvilken grad tilbudet har ført til at målene for ordningen (punkt 1) er nådd. Det skal rapporteres på kriteriene for måloppnåelse (punkt 6) samt grad av tilgjengelighet til tilbudet, innhold og kompetanse i tilbudet, samarbeid med andre tjenester og aktører. Disse er spesifisert i vedtaksbrevet.

Egenerklæring: Økonomiansvarlig i kommunen, eller annen med tilsvarende myndighet, skal kontrollere at tilskuddsmidlene er benyttet i henhold til spesifiserte kriterier i vedtaksbrevet. Egenerklæringen skal kunne sammenlignes med budsjettet. Det skal rapporteres i et eget skjema som finnes i statsforvalters digitale rapporteringsløsning.

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i vedtaksbrevet..

Revisorattestasjon: Ikke aktuelt for denne ordningen.

Avtalte kontrollhandlinger: Ikke aktuelt for denne ordningen.

6. Kriterier for måloppnåelse for ordningen

Med utgangspunkt i fastsatte mål for ordningen (punkt 1) skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet om oppnådde resultater.

I tillegg til rapporteringen fra tilskuddsmottaker (punkt 5) vil informasjon fra følgende kilder være relevante:

- Rapportering IS 24/8: Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid: Årsverk, kompetanse og innhold i tjenestene v/SINTEF
- BrukerPlan kartlegging v/KORFOR, Helse Stavanger

Følgende kriterier legges til grunn for å belyse graden av måloppnåelse for ordningen som helhet:

- Brukerne og/eller pårørendes opplevde tilfredshet og nytteverdi av tilbudet
- Brukerne og/eller pårørendes medvirkning i planlegging, gjennomføring og evaluering av tilbudet gis tilskudd til.
- Systematisk bruker- og pårørendemedvirkning på individ-, tjeneste – og systemnivå er en integrert del av tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring i kommuner som mottar tilskudd

7. Søknadsbehandling

Innstilling om avgjørelser/vedtak skal fremmes av: Statsforvalter

Innstilling skal godkjennes av: Statsforvalter

Avgjørelser/vedtak skal fattes av: Statsforvalter

Hvordan søker skal opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Søknad (og rapportering) sendes til Statsforvalter, som forvalter tilskuddsordningen på vegne av Helsedirektoratet.

8. Klage på vedtaket

Tildeling av/avslag på tilskudd under ordningen er ikke et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det ikke klagerett.

9. Rutiner for utbetaling

Tilskuddsmottaker må varsle Statsforvalter dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummer er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Statsforvalter eller vil kunne avkortes ved neste års tildeling.

10. Oppfølging og kontroll

Statsforvalter kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og vedtaksbrev
- at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Statsforvalter kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Statsforvalter kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Dersom tilskuddsmottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller vedtaksbrevet bortfaller tilskuddet.

Gir mottaker uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser kan tilskuddet stanses og/eller kreves tilbakebetalt delvis/helt. Statsforvalter kan nekte tilskuddsmottakeren å motta tilskudd ett eller flere påfølgende år. I særskilte tilfeller skal politianmeldelse vurderes.

12. Utlysning

www.statsforvalteren.no og www.helsedirektoratet.no.